

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **M. H. Z.**, zastoupené Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, I. P. Pavlova 3, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2005, č. j. 8 Az 12/2005 – 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2005, č. j. 8 Az 12/2005 – 21, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 10. 5. 2005, č. j. OAM-658/VL-07-ZA09-2005, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovatelce podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že ze správního spisu vyplývá, že stěžovatelka jako důvod své žádosti o udělení azylu uvedla, že má dvě děti a chtěla by mít třetí dítě. V Číně jí hrozila sterilizace a protože se k ní nedostavila, vymáhali na ní zaplacení pokuty. Od vymáhání nakonec upustili, protože ekonomická situace jejich rodiny nebyla dobrá. O azyl žádá kvůli legalizaci pobytu. Úvaha ministerstva o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky o potížích, které měla se státními orgány po narození svých dvou dětí, je podle městského soudu správná. Tento závěr vycházel jednak

z tvrzení stěžovatelky, která uvedla, že pokuta za nedodržení zásad populační politiky jí byla z důvodu špatné ekonomické situace odpuštěna a její manžel s oběma dětmi žije nadále bez jakéhokoliv postihu v Číně, jednak z informací, které si ministerstvo k ověření tvrzení stěžovatelky vyžádalo. Z těchto informací vyplývá, že čínská politika rodinného plánování, tj. omezený počet dětí v rodině, se uplatňovala rozdílně v jednotlivých oblastech země, přičemž je zřejmá tendence k přechodu od dřívějšího represivního přístupu ke snaze motivovat rodinu k tomu, aby měla jen jedno dítě. Tvrzení stěžovatelky o hrozbě nucené sterilizace nebylo získanými informacemi potvrzeno. Ministerstvo rovněž podle městského soudu správně poukázalo na to, že sama stěžovatelka žádnou obavu z návratu do vlasti nevyjádřila, pouze uvedla, že se vrátit nechce. Také úvaha ministerstva o účelovosti jednání stěžovatelky má oporu ve zjištění, že požádala o udělení azylu teprve po několika měsících nelegálního pobytu v České republice, přičemž v žádosti uvedla, že chce svůj pobyt legalizovat, jakož i ve zjištění, že jí bylo uloženo správní vyhoštění s dobou platnosti na pět let, kterému se chce stěžovatelka vyhnout. Proto je závěr ministerstva, že stěžovatelka nespĺňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu zcela v souladu se zákonem. Stěžovatelka podle městského soudu nebyla legitimována k námitce, že ministerstvo náležitě nezkoumalo, zda jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu, neboť nežádala o udělení azylu z humanitárních důvodů, ale tvrdila pouze důvody uvedené v § 12 zákona o azylu. Jestliže bylo stěžovatelce doručeno správní rozhodnutí, které nebylo opatřeno vlastnoručním podpisem oprávněné osoby, ale jen předtištěným jménem, příjmením a funkcí oprávněné osoby, úředním razítkem a doložkou „za správnost“ podepsanou osobou, která stejnopisy písemného rozhodnutí pořídila, pak takový postup neodpovídá ustanovení § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“). Tato vada však nezpůsobuje nicotnost žalobou napadeného rozhodnutí, neboť součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je podepsáno oprávněnou osobou a má i další náležitosti požadované citovaným ustanovením. Není tedy pochybnost o tom, že napadené rozhodnutí vydala oprávněná osoba. Pokud stěžovatelka obecně poukazovala na neúplně zjištěný stav věci, městský soud konstatoval, že před vydáním napadeného rozhodnutí byl skutečný stav věci zjištěn dostatečně, když ministerstvo vycházelo z tvrzení stěžovatelky v žádosti o udělení azylu a při pohovoru s ní, a správnost těchto tvrzení ověřovalo na základě informací o zemi původu, proti jejichž obsahu stěžovatelka námitky nevznesla.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Městský soud se podle názoru stěžovatelky nezabýval tím, zda ministerstvo postupovalo v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházelo tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Ministerstvo řádně nezkoumalo, zda jsou dány podmínky podle § 14 zákona o azylu, tedy podmínky zvláštního zřetele hodné pro to, aby byl žadatelce azyl udělen. Městský soud se tím nezabýval a v odůvodnění rozsudku neuvedl, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda jej ministerstvo nevyložilo příliš úzce. Stěžovatelka pochází z velké rodiny. Její rodiče však byli chudí a nemohli platit za vzdělání svých dětí, a proto mohla stěžovatelka navštěvovat základní školu pouze tři roky. Po skončení školní docházky pomáhala nejprve na poli svým rodičům a později se odstěhovala ke svému příteli. Narodily se jí dvě dcery, ovšem na úřad byla přihlášena pouze mladší dcera. Na jaře roku 2003 na základě udání několikrát navštívili její rodinu pracovníci Úřadu pro kontrolu porodnosti. Na základě těchto návštěv pak tento úřad rozhodl o její sterilizaci. Toto rozhodnutí bylo hlavním motivem stěžovatelčina odjezdu z vlasti, neboť si přeje mít ještě syna. Zpátky do Číny se stěžovatelka obává vrátit právě z důvodu, že jí tam hrozí sterilizace. Vzhledem k uvedenému se stěžovatelka domnívala, že její případ je hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárních důvodů ve smyslu § 14 zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, výklad tohoto pojmu závisí na uvážení ministerstva. Toto uvážení

nemůže být ani příliš široké, ale ani příliš zužující. Smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně každou situaci žadatele. Právě proto, že zde není výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení ministerstva, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Městský soud pouze konstatoval závěry, ke kterým došlo ministerstvo. Stěžovatelce nebylo řádně zdůvodněno, proč důvody, které uvedla ve své žádosti, nejsou důvody hodné zvláštního zřetele a nemohou být považovány za humanitární. Proto se domáhala zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. S uplatněnými žalobními důvody se soud náležitě vypořádal. I pro kasační stížnost ministerstvo odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. O přiznání odkladného účinku žádala stěžovatelka nadbytečně, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu je kasační stížnost odkladným účinkem vybavena již ze zákona. Proto ministerstvo navrholo zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, udělit azyl z humanitárního důvodu.

Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Smyslem humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je, aby správní orgán měl možnost udělit azyl i v situacích, kdy není naplněn žádný z taxativně uvedených důvodů v § 12 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neudělit. Správní orgán tak může podle § 14 zákona o azylu rozhodnout za použití správního uvážení o udělení azylu z humanitárních důvodů nejen v případech, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i v případech, jež předvídané či předvídatelné nebyly.

Jak vyplynulo ze správního spisu, ministerstvo v řízení zkoumalo, zda v případě stěžovatelky jsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a po posouzení jak její osobní situace, tak i stavu v její zemi, dospělo k závěru, že tomu tak není. Protože o udělení humanitárního azylu rozhoduje správní orgán na základě volné úvahy, nepřísluší soudu přezkoumávat, zda jsou dány pro jeho udělení důvody či nikoli, neboť to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože ministerstvo řádně zjistilo a posoudilo jak osobní situaci stěžovatelky, tak i stav v její zemi, pokud z nich samo nevyvodilo důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména za situace, když stěžovatelka ve správním řízení o udělení humanitárního azylu ani nežádala, ani neuvedla žádné zvláštního zřetele hodné důvody pro jeho udělení, které by mohlo ministerstvo zvážit a přezkoumat. Pokud tedy ani sama stěžovatelka neuplatnila požadavek na udělení humanitárního azylu v řízení před správním orgánem, neuvedla

ani důvody hodné zvláštního zřetele, které by mohlo vzít ministerstvo v úvahu při rozhodování o udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu, nemůže již soud přihlížet k novým námitkám. Pokud tedy svého práva navrhopat důvody pro udělení humanitárního azylu stěžovatelka nevyužila ve správním řízení, ač k tomu měla řádnou příležitost, nelze se žalobou, ani kasační stížností takového stavu domáhat. Proto je námitka týkající se neudělení humanitárního azylu nedůvodná, a to i s poukazem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, ze dne 29. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 23/2003, ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003 a ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004.

Z důvodů výše uvedených nemohou obstát ani námitky stěžovatelky vytykající městskému soudu, že pouze konstatoval závěry, k nimž dospělo ministerstvo, že řádně neodůvodnil, proč skutečnosti tvrzené stěžovatelkou v žádosti o udělení azylu nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a nemohou být považovány za humanitární a že se nezabýval tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně a navíc by to bylo i nadbytečné, když samo podání kasační stížnosti má podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu